

Checklist

WBTR voor besturen van kleine stichtingen en verenigingen

U wilt de statuten wijzigen of denkt hierover na als bestuur. Deze checklist kan u helpen belangrijke bestuurszaken samen te bespreken en goede afspraken te maken. Hier staan tien onderwerpen waar u als bestuur mee te maken heeft en waarover de statuten duidelijkheid moeten geven. Deze bespreekpunten kunt u ook gebruiken als voorbereiding op een bezoek aan de notaris.

1 Ga eens na hoe u nu besluiten neemt binnen de vereniging of stichting. Heeft ieder bestuurslid een stem? Of is er een bestuurslid dat meer stemmen mag uitbrengen of een doorslaggevende stem heeft?

Als sommige bestuursleden meer stemgewicht hebben dan anderen, dan moet u mogelijk de statuten wijzigen. Volgens de nieuwe wet is het niet toegestaan dat een bestuurslid zo veel stemmen heeft dat hij in zijn eentje besluiten kan nemen.

2 Zijn de bestuurstaken binnen de vereniging of de stichting verdeeld over een algemeen en een dagelijks bestuur? Zijn er bestuurders die alleen toezicht houden?

Is het antwoord op een of beide vragen 'ja' dan geldt het volgende:

De wet heeft nieuwe regels voor de verdeling van uitvoerende en toezichthoudende taken. Het kan

gaan om een taakverdeling *binnen* het bestuur of tussen het bestuur en een toezichthoudend orgaan, zoals een raad van toezicht. Bestuurders die alleen toezicht houden, noemt de wet 'niet-uitvoerende bestuurders'. Bestuurders die feitelijke bestuurstaken uitvoeren (denk aan het bepalen van beleid, het deelnemen aan besluitvorming en het uitvoeren van de genomen besluiten) zijn 'uitvoerende bestuurders'.

Als er een verdeling is tussen uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, moeten sommige taken verplicht bij de niet-uitvoerende bestuurders worden gelegd. Dat zijn het voorzitterschap van het bestuur, het doen van voordrachten voor benoeming van een bestuurder en het vaststellen van de beloning van de uitvoerende bestuurders.

Het is verstandig niet te lang te wachten met het aanpassen van de statuten aan de nieuwe regels, omdat anders onduidelijkheid kan bestaan over wie welke beslissing mag nemen.

3 **Onze vereniging of stichting heeft geen apart toezichthoudend orgaan. Is het verplicht een toezichthoudend orgaan in te stellen?**

Nee, dat is niet verplicht. Maar door de wetswijziging is het misschien een goed idee om dat wel te doen. Verenigingen en stichtingen moeten nu voor sommige besluiten (zie vraag 5) meer waarborgen inbouwen. Een apart toezichthoudend orgaan is een van de mogelijke manieren om aan de vereiste waarborgen voor integere besluitvorming te voldoen.

4 **Bij het nemen van besluiten moet het belang van de vereniging of stichting altijd voorop staan. Komt de prioriteit van het belang van de vereniging of stichting voldoende uit de verf in de statuten? Is het voor alle bestuursleden helder wat dat belang precies is?**

Is het antwoord op een of beide vragen 'nee' dan verdient het aanbeveling het belang van de vereniging of stichting duidelijker te benoemen in de statuten, zodat iedereen weet hoe hij of zij behoort te handelen.

5 **Hoe gaan we om met besluiten waar een bestuurslid zelf (of directe familie of zijn bedrijf) ook van profiteert? Hebben we daar extra waarborgen voor ingebouwd?**

Bestuurders die een (direct of indirect) persoonlijk (tegenstrijdig) belang hebben bij een bepaald besluit, mogen niet aan de besluitvorming deelnemen. De wet voorziet in een regeling

hiervoor, maar hiervan kan in de statuten worden afgeweken. Dat kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld via besluitvorming door de overige bestuursleden. Of er kunnen mensen van buiten het bestuur bij de besluitvorming worden betrokken, bijvoorbeeld de raad van advies.

Het belang van de stichting of vereniging moet altijd voorop staan bij besluiten.

6 **Hoe zorgen we ervoor dat de vereniging of de stichting geen onverantwoorde financiële risico's neemt?**

De wet is onder meer bedoeld om financieel wanbeheer te voorkomen. Een bestuurder is nu eerder persoonlijk aansprakelijk als het misgaat. Een manier om die aansprakelijkheid te voorkomen, is ervoor te zorgen dat er extra waarborgen zijn voor financieel ingrijpende besluiten. Bijvoorbeeld een extra check of de uitgave wel bij het doel van de vereniging of stichting past. Of een verplichting om advies van een accountant of andere financieel expert in te winnen. Zo'n verplichte procedure kan worden opgenomen in de statuten.

7 **Hoe leggen we besluiten vast? Zorgen we ervoor dat in de verslaglegging duidelijk is waarom dat besluit is genomen?**

Goede verslaglegging beschermt bestuurders tegen aansprakelijkheid als daarin een antwoord is te vinden op deze vragen: Wie zijn betrokken bij het besluit? Heeft een bestuurslid een (direct of indirect) persoonlijk (tegenstrijdig) belang bij dit besluit? Zo ja, zijn de bijzondere regels voor

de besluitvorming gevolgd? Waarom is het besluit goed voor de vereniging of stichting? Kan de vereniging of stichting de financiële gevolgen van dat besluit dragen?

U kunt hiervoor normen in de statuten vastleggen of in een huishoudelijk reglement.

8 Wat hebben we geregeld voor als een bestuurder wegvalt? Is duidelijk hoe er dan verder kan worden bestuurd?

Zo niet, dan is het verstandig dit in de statuten te regelen. Volgens de nieuwe wet moet een stichting of een vereniging in ieder geval in de statuten een regeling hebben voor als alle bestuurders – al dan niet tijdelijk – niet in staat zijn om te besturen of zijn weggevallen. Een stichting of vereniging moet immers wel bestuurbaar blijven.

9 Hoe kiezen wij nieuwe bestuursleden? Kent onze vereniging of stichting een regel over voordracht van nieuwe bestuursleden?

Zo ja, dan regelt de nieuwe wet dat de voordracht van één persoon automatisch de benoeming van die persoon betekent. Het bestuur kan dan niet meer van die voordracht afwijken. Als het bestuur dit niet wil, moeten de statuten worden gewijzigd.

10 Hoe is de overdracht van bestuurstaken geregeld? Wie denkt er aan de wijziging van de inschrijving in het Handelsregister?

Het is belangrijk dat bestuurstaken netjes worden overgedragen. Een vertrekkende bestuurder moet de gelegenheid krijgen te laten zien wat hij heeft gedaan tijdens zijn bestuursperiode. Is alles goed gegaan, dan kan hem décharge worden verleend. Zo weet hij dat hij niet achteraf nog met aansprakelijkheden te maken kan krijgen. U kunt dat in de statuten regelen.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met de notaris bij u in de buurt. Tip: Gebruik deze checklist om alvast zelf na te denken wat u als bestuur wilt regelen. Dit is een goede voorbereiding op het gesprek met de notaris. Meer informatie vindt u op www.notarissen.nl/stichting-en-vereniging.

